

VÍZUMKÓDEX

- 2020. február 2-től változtak a vízumkiadási szabályok.
- Vízum valamely tagállam által kiadott engedély a tagállamok területén bármely 180 napos időszakban 90 napot meg nem haladó, tervezett tartózkodásra (schengeni vízum), vagy a tagállamok nemzetközi repülőtéri tranzit területén történő áthaladásra.
- Az egységes vízum a tagállamok teljes területére, míg a korlátozott területi érvényességű vízum egy vagy több, de nem az összes tagállam területére érvényes.
- A repülőtéri tranzitvízum egy vagy több tagállami repülőtér nemzetközi tranzit területén történő áthaladásra érvényes.
- Vízumot egy, kettő vagy több beutazásra lehet kiadni. Az érvényesség időtartama nem haladhatja meg az öt évet.
- Jelenleg a schengeni térségbe való beutazás 105 harmadik ország és entitás esetében vízumköteles.
- Bármely schengeni állam által kiadott schengeni vízum a schengeni térség 26 országában (22 tagállam és Norvégia, Izland, Liechtenstein és Svájc) érvényes.
- 2018-ban **14 millió felett** adtak ki schengeni vízumot, amelynek 99,5 százalékát a konzulátusok adták ki.

Az Európai Unió vízumkódexében a schengeni vízumokkal kapcsolatos összes, jelenleg hatályos rendelkezés szerepel. Az Infojegyzet ehhez, valamint a [T/10093.](#) számú törvényjavaslat-hoz kíván információt nyújtani.

Az Európai Unió vízumpolitikája

A vízumkódex a közös vízumpolitika alapvető elemeinek egyike. A közös vízumpolitika összehangolt rendelkezések együttese, amelyek a következőkből állnak:

- a vízumkötelezettségre vonatkozó [közös listák](#) azon országokról, amelyek állampolgárai az EU-ba csak vízummal utazhatnak be, illetve amelyek mentesülnek e kötelezettség alól;
- a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok kiadására vonatkozó eljárásokat és feltételeket meghatározó vízumkódex;
- az egységes formátumú [vízumbélyeg](#); valamint
- a [Vízuminformációs Rendszer](#) (VIS), amelyben minden vízumkérelmet és tagállami döntést rögzítenek, beleértve a kérelmezők személyes adatait, fényképét és ujjnyomatát.

A VÍZUMKÓDEX

A 2010. április 5-én hatályba lépő vízumkódex **egységes eljárásokat és feltételeket állapít meg a vízumkérelmek feldolgozására és a vízumok kiadására**. Célja a jogszerű utazás megkönnyítése és az irreguláris migráció kezelése, az átláthatóság és a jogbiztonság fokozása, az eljárási garanciák megerősítése, valamint a vízumkérelmezők számára biztosított egyenlő bánásmód megerősítése.

Az EU az elmúlt években a migrációval kapcsolatos megnövekedett biztonsági aggályokkal és kihívásokkal szembesült ([COM\(2018\) 251 final](#)). A vízumpolitika korszerűsítését a technológiai fejlődésből eredő új lehetőségek is sürgetővé tették annak biztosítása érdekében, hogy az továbbra is megfeleljen a rendeltetésének. Ennek érdekében a [2019/1155 rendelet](#) (a továbbiakban: **rendelet**) **módosítja a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról szóló 810/2009 rendeletet**.

A bevezetett módosítások – az új elemekkel való kiegészítés mellett – **nem módosítják alapjaiban a vízumkódexet**. A rendelet a vízumeljárás operatív aspektusainak egyszerűsítésére és javítására összpontosít, megfelelő pénzügyi források biztosítását írja elő a tagállamok számára, valamint egyértelmű szabályokat határoz meg a hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízum kiadására vonatkozóan.

ÚJ SZABÁLYOK

Az új szabályok különösen a következőket foglalják magukban:

Rugalmasabb eljárások

A kérelmeket **legfeljebb hat hónappal**, (tengerészek legfeljebb kilenc hónappal) a tervezett látogatás megkezdése előtt lehet, illetve főszabályként **legalább 15 nappal** a tervezett látogatás megkezdése előtt **kell benyújtani**. A kérelmezőn kívül, akkreditált kereskedelmi közvetítő vagy tagjaik nevében a szakmai, kulturális, sport- és oktatási egyesületek vagy intézmények is benyújthatják. A kérelmet a tíz lapos ujjnyomatvétel végett **személyesen** kell beadni, de ha megoldott, **elektronikus úton is** kitölthetik és aláírhatják kérelmüket. A kérelmező azonban nem kötelezhető arra, hogy a kérelem benyújtása érdekében egynél több helyszínen jelenjen meg személyesen. A legtöbb esetben közvetlenül **a lakóhelyük szerinti országban nyújtják be**. A döntéshozatal ideje 15 nap.

Hosszabb érvényességi idejű, többszöri beutazásra jogosító vízumok

Abból a célból, hogy könnyebben meg lehessen akadályozni a vízumkérelem több tagállamban történő benyújtását („visa shopping”), ha a **rendszeres utazó kedvező „vízummúlttal” rendelkezik**, fokozatosan növekvő, 1-től 5 évig terjedő érvényességi idejű, **többszöri beutazásra jogosító vízumot kaphat**. Minden esetben alaposan és ismételt ellenőrzik, hogy az utazó eleget tesz-e a beutazási feltételeknek.

További erőforrások a biztonság erősítésére

A vízumdíj 60 euróról **80 euróra emelkedett**, de a **hatodik életévüket betöltött és 12 évesnél fiatalabb gyermekeknek 40 euro**. Mentésülnek a vízumdíj alól a tanulmányi célból vagy ismeretterjesztő képzés céljából tartózkodó tanulók, hallgatók, posztgraduális képzésben részt vevő hallgatók és kísérőtanárok mellett a kutatók, akik tudományos kutatás vagy tudományos szemináriumon, konferencián való részvétel céljából utaznak. A vízum-

díjtól el lehet tekinteni a hatodik életévüket betöltött és 18 évesnél fiatalabb gyermekek, a diplomata- és szolgálati útlevelek birtokosai és a nonprofit szervezetek által szervezett szemináriumok, konferenciák, sport-, kulturális vagy oktatási események 25 éves vagy annál fiatalabb résztvevői esetében. **Egyedi esetekben a vízumdíj összege elengedhető vagy csökkenthető**, ha ez az intézkedés kulturális, sporttal kapcsolatos, külpolitikai és fejlesztési politikai érdekeket, vagy más alapvetően fontos közérdeket, vagy humanitárius célokat szolgál, vagy azt nemzetközi kötelezettségek indokolják. A vízumdíj összegét háromévente, objektív értékelési kritériumok alapján felülvizsgálják.

A visszafogadásra vonatkozó együttműködés javítása

A vízumkérelmek feldolgozására vonatkozó **feltételek változtathatók attól függően, hogy a harmadik ország kielégítően együttműködik-e az irreguláris migránsok visszatérése és visszafogadása tekintetében**. Ez lehet a kérelmek maximális feldolgozási időtartama, a kiadott vízumok érvényességi ideje, a vízumdíj mértéke, valamint egyes utazók ilyen díjak alóli mentessége. A Bizottság **legalább évente egyszer értékeli a harmadik országok által a visszafogadás terén folytatott együttműködést**, figyelembe véve különösen:

- az adott harmadik országból származó, a tagállamok területén jogellenesen tartózkodó személyekkel szemben hozott kiutasítási határozatok számát;
- azon személyek számát, akikkel szemben kiutasítási határozatot hoztak és ténylegesen kitoloncoltak, az adott harmadik ország állampolgáraival szemben hozott kiutasítási határozatok számának százalékában kifejezve, beleértve adott esetben – uniós vagy kétoldalú visszafogadási megállapodások alapján – az adott harmadik ország területén áthaladó harmadik országbeli állampolgárok számát is;
- a harmadik ország által elfogadott visszafogadási kérelmek számát tagállamokra lebontva, a számára benyújtott ilyen kérelmek számának százalékában kifejezve;

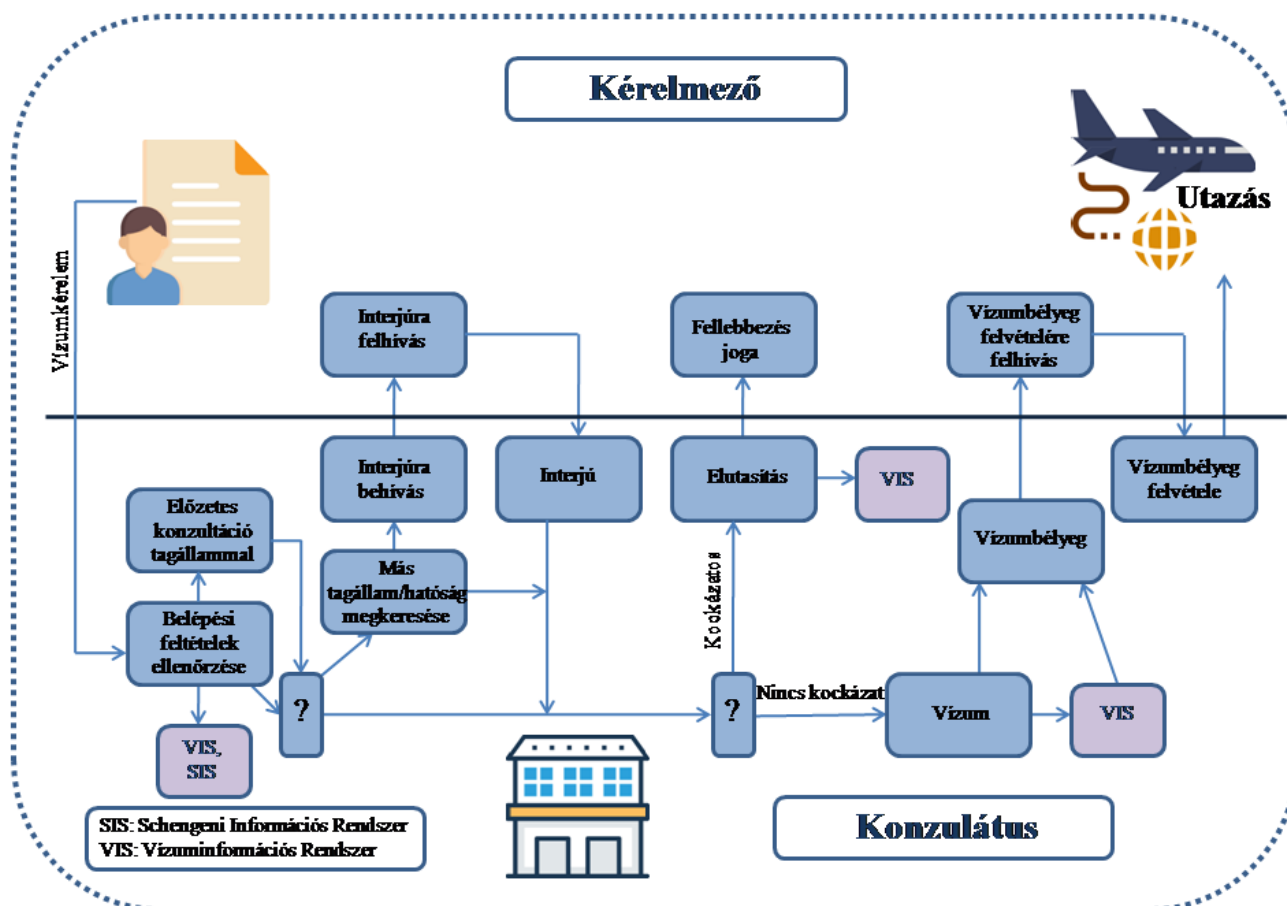
- a visszaküldés terén folytatott gyakorlati együttműködés mértékét a visszaküldési eljárás különböző szakaszai tekintetében, például:
 - segítség nyújtása a tagállamok területén jogellenesen tartózkodó személyek azonosításához és az úti okmányok mielőbbi kiállításához;
 - a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldéséhez kiállított európai úti okmány vagy laissez-passer elfogadása;
 - azon személyek visszafogadásának elfogadása, akiket jogszerűen vissza kell küldeni az országukba;
 - kitoloncolásra szolgáló légi járatok és visszaküldési műveletek elfogadása.

Ha egy harmadik ország az irreguláris migránsok visszafogadása terén a tagállamokkal kellőképpen együttműködik, a Bizottság javaslatot nyújthat be a Tanács részére végrehajtási határozat elfogadása érdekében, amely egy, vagy több vízumkönnyítésről rendelkezik.

KÉPVISELETI MEGÁLLAPODÁSOK

A schengeni térséghez való csatlakozáskor az államok felelősséget vállaltak a többi schengeni állam nevében a térség külső határainak ellenőrzéséért, valamint a schengeni vízumok alkalmazásáért. Egy tagállam megállapodást köthet arról, hogy egy [másik illetékes tagállamot képvisel](#) abból a célból, hogy az adott tagállam nevében megvizsgálja a kérelmeket és döntést hozzon azokról. (Magyarország albániai főkonzulátusa például Észtország, Szlovákia és Lettország nevében ad ki vízumot. [Magyarország nevében](#) például a Brazíliában lévő svájci nagykövetség ad ki vízumot.) E megállapodásban határozzák meg a képviselet időtartamát, valamint a megszüntetésére vonatkozó eljárásokat, továbbá rendelkezhetnek – különösen, ha a képviselt tagállam rendelkezik konzulátussal az érintett harmadik országban – a képviselt tagállam által biztosítandó helyiségekről, személyzetről és pénzügyi hozzájárulásokról.

1. ábra: Vízumkérelmezési eljárás

lásról. A harmadik országban saját konzulátussal nem rendelkező tagállamok törekednek arra, hogy képviseleti megállapodásokat kössenek azokkal a tagállamokkal, amelyek az adott országban rendelkeznek konzulátussal így is biztosítva, hogy egy adott régióban vagy földrajzi területen a fejletlen közlekedési infrastruktúra vagy a nagy távolságok miatt a vízumkérelmezőknek ne kelljen aránytalanul nagy erőfeszítést tenniük a konzulátus igénybevételéhez. A képviselt tagállam az ilyen megállapodásokról értesíti a Bizottságot. A képviselő tagállam konzulátusa pedig tájékoztatja a többi tagállamnak az érintett illetékességi területen található konzulátusait, valamint az Unió érintett illetékességi területen található küldöttségét a képviseleti megállapodásokról. **Lehetőség van arra is, hogy a képviselő tagállam akkreditált kereskedelmi közvetítővel vagy külső szolgáltatóval működik együtt**, amely együttműködésnek a képviseleti megállapodások hatálya alá tartozó kérelmekre is ki kell terjednie.

A DIGITÁLIS VÍZUMOKRA VONATKOZÓ ELKÉPZELÉSEK (DIGITÁLIS VÍZUM ÉS ONLINE KÉRELEM)

Bár a vízumkérelmek és döntések rögzítése a VIS-ben már elektronikusan történik, **két fontos lépés még mindig papíralapú: a vízumkérelem beadása a csatolandó dokumentumokkal és a vízumbélyeg kibocsátása.** Ez a két lépés az, ahol az ügyfél leginkább megjelenik, mivel a konzulátuson/központi hatóságon személyesen kell megjelenni a beadás és ujjnyomatvétel végett, valamint az eljárás végén, a kibocsátott dokumentum felvételéhez.

Számos tagállam elindította már az elektronikus vízumkérelmezési eljárást. 2017 második felében a tagállamok a Tanácsban megvitatták a közös elektronikus vízumkérelmezési eljárás lehetőségét. A tagállamok többsége támogatta az elképzelést. A Bizottság 2018 végén megkezdte egy megvalósíthatósági tanulmány elkészítését és megbeszélést kezdeményezett az Európai Parlamenttel a vízumkérelmezési eljárás teljes körű digitalizálásának módjáról. **2020. február 10-én a Bizottság közzétette megvalósíthatósági tanulmányát a digitális vízumokra vonatkozó alternatív megoldásokról.**

Források:

- [Study on the feasibility and implications of options to digitalise visa processing](#), Megvalósíthatósági tanulmány a digitális vízumokra vonatkozó alternatív megoldásokról, Európai Bizottság, 2020. február
- [Európai Bizottság honlapja](#)
- Csatlós Erzsébet: Konzuli hatósági együttműködések az Európai Unió égisze alatt, [Eljárásjogi Szemle, 2017/2.](#)
- [Visa Code Handbook](#), Vízumkódex Kézikönyve, C(2019) 3464 final

Készítette: dr. Ács Vera Judit
Képviseleti Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Telefon: (1) 441-6486